

ска или градска. На тия нужди и пороци първи жертви падат селянитѣ, вслѣдствие на незнанието имъ, вслѣдствие на стихийнитѣ нещастия, вслѣдствие на невеселата имъ домашна обстановка и на по-голѣмитѣ трудове, съпрежени съ тѣхнитѣ занятия. И ние виждаме кръчмари и лихвари възползувани отъ тия обстоятелства да се впусчатъ върху тѣхъ, като орли върху трупъ, и да довършватъ това, което огънь, градъ и море не сж могли да съсипятъ. Слѣдъ тѣхъ вървятъ адвокати и сждебни пристави. И ние рискуваме да видимъ единъ день много наши селяни останали безъ земя, ако не вземемъ о врѣме мѣрки за запазването тая земя, това главно оржие за тѣхния поминѣкъ.

Четвъртиятъ врагъ е нѣмотията, отсѣтствието на капитали, за да могатъ да се купятъ усъвършенствуванни машини, сѣмена и пр., да се създадатъ заводи, като масларници и други подобни — тия мощни оржия въ днешната всесвѣтвна борба за животъ. Каквито голѣми надежди и да възлагае на земледѣлческитѣ каси, тѣ не ще могатъ да доставятъ на нашия селянинъ, дребенъ землевладѣлецъ, какъвто е той, достатъчно пари, за да си купи една машина вършачка или прибори за правене хубаво масло или сирене. Тукъ се искатъ по-значителни срѣдства, по усрѣдоточени условия, които у насъ могатъ да се добиятъ само чрѣзъ сдружаването.

Вашата благородна мисия, господа, е да посочите на правителството най-необходимитѣ законодателни или административни реформи, най-цѣлесъобразнитѣ оржия въ борбата противъ послѣднитѣ три неприятели на нашитѣ селяни-собственици. Моята роль е много по-скромна. Тя е да въвѣри тая благородна мисия на лица просвѣтени като васъ, въодушевени като васъ отъ най-съзнателната любовъ къмъ тия наши селяни, които въ борбата съ всѣкидневнитѣ си врагове показватъ сжщитѣ чудеса отъ геройство, каквито показаха и въ Сливница въ боя срѣщу тогавашния ни народенъ врагъ.

Като оставимъ на страна невѣжеството, първиятъ отъ тия всѣкидневни неприятели на селянина, както рекохъ вече, сж стихийнитѣ нещастия. Противъ тоя врагъ въ образованитѣ страни отколѣ се употребява едно прѣкрасно срѣдство — застраховката. Вамъ прѣдстои да обсъдите, като по кой начинъ да се употреби това срѣдство у насъ, дали да бжде задължително или факултативно, за кои задължително и за